

[Paabøl.]

ringsgrundlaget“? Det er dog rimeligt at anvende det samme udtryk her, som man anvender ved stiftelse af selskaber. Det forekommer mig også mærkeligt, at man inden for samme punktum bruger udtrykket „gæld“ og udtrykket „fordringer“ om samme forhold. Ganske vist er gæld og fordringer udtryk for det samme, set henholdsvis indefra, fra debtors side, og set udefra, fra kreditors side, men man burde nok i begge tilfælde bruge udtrykket „fordringer.“

Disse indvendinger er naturligvis af mere underordnet betydning, men hele bestemmelsen er formentlig uheldig. Det er jo i sig selv et offer, når en kreditor som et led i sanering af et selskabs økonomi går ind på at lade sit tilgodehavende konvertere til aktier. Derved træder han tilbage for nuværende og fremtidige kreditorer, og det vil vanskeliggøre og ofte umuliggøre saneringsordninger, hvis man yderligere vil forlange, at en kreditor skal nedsætte sit krav til den værdi, fordringen i øjeblikket har. Det er mig også bekendt, at akkordforeningerne, som netop repræsenterer kreditorernes interesser, er meget betænkelige ved hele denne bestemmelse. Den nuværende ordning er efter min opfattelse ikke betænkelig; forholdet bliver jo oplyst over for registeret, og enhver oplysningsforening vil omgående registrere det, således at enhver, der spørger et oplysningsbureau — hvad praktisk talt alle, der har forretningsforbindelse med et firma, gør — vil få den sande sammenhæng at vide.

Det afgørende er imidlertid dette, at sagen har skattemæssige konsekvenser. Hvis det er en varekreditor, vil han ganske vist kunne afskrive den del af fordringen, som skæres bort, men det vil han ikke kunne gøre, hvis det er en familiekreditor, og det er jo ofte familiekreditorer, som må konvertere deres tilgodehavende til aktiekapital. Hvis det er en familiekreditor, som må skære sin fordring ned og for det nedskårne beløb får aktier, vil konsekvensen blive den, hvis det går godt og selskabet udvikler sig i den rigtige retning og det beløb, han på denne måde har skåret væk, igen når op til sin fulde størrelse, at han vil få hele det nedskårne beløb ind over indkomstbeskatningen. Det kan da ikke være rimeligt.

Hvis det derimod er aktiekapitalen, der er skåret ned, vil han være reddet ved bestemmelsen i ligningslovens § 8, stk. 2, som siger, at hvor den nedskårne aktiekapital igen når op til sin fulde højde, kan det ske uden indkomstmæssige konsekvenser for aktionærerne.

I øvrigt er det en fejlurdering at sige, at konvertering af en fordring er dårligere end f. eks. en kontant indbetaling af aktiekapital. Hvis jeg laver en aktieudvidelse på 100 000 kr. på den måde, at beløbet bliver indbetalt kontant, bliver selskabet jo ikke bedre stillet, hvis disse 100 000 kr. bruges til at betale gæld med, end selskabet ville være blevet ved, at de pågældende kreditorer, som på denne måde får deres fordring betalt, havde indskudt beløbet i form af udvidelse af aktiekapitalen ved konvertering af gælden. Det vil give nøjagtigt det samme resultat. Det kræver altså en nærmere analyse, for at det kan siges, om der er tale om en dårligere løsning for selskabet. Under alle omstændigheder: den, der har en retskraftig fordring på 100 000 kr. på selskabet og lader den konvertere til gæld, rykker jo tilbage for selskabets nuværende og fremtidige kreditorer. Der er et gammelt ord, der siger, at den, der betaler sin gæld, forøger sit bo, og det gælder også på dette område.

Men i øvrigt vil jeg nævne noget mere specielt, nemlig at den løsning, som nu foreslås, vil få højst uheldige konsekvenser for håndværkeraktieselskaberne. Jeg henviser herom til højesteretssagfører Klerks artikel. Det private byggeri er jo vanskeligt nok stillet i forvejen i konkurrence med de sociale selskaber, der statsfinansieres til op mod 100 pct. i deres boligbyggeri, og dets stilling vil blive yderligere vanskeliggjort.

Det er meget almindeligt, at et byggeri begynder på den måde, at man stifter et håndværkeraktieselskab med en lille aktiekapital på 10 000 kr. f. eks., man har ikke brug for mere, det er, hvad der er nødvendigt til at købe grunden for. Så bygger man løs, byggeriet varer måske 2-3 år, og så står håndværkerne med et tilgodehavende i byggeriet, som de får dels håndværkerpantebreve i selskabet for, dels aktier, idet nemlig deres tilgodehavende konverteres til aktier. Ofte sker det også, at man